

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Märt Loite
Riigikontroll
riigikontroll@riigikontroll.ee
Kiriku 2/4
15013, Tallinn

Teie 23.08.2022 nr 2-1/80104/2

Meie 30.12.2022 nr 5-3/2022/5241-2

Austatud Märt Loite

Täname Riigikontrolli Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (edaspidi *IMO* ehk *International Maritime Organization*) auditi ja koordinaatsiooniga seonduvate tähelepanekute eest. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *MKM*) nendib, et IMO auditi ja sealsete tegevustega seonduv vajab riigis põhjalikumat ülevaatamist.

2010. aasta IMO audit hõlmas ka detailset kokkuvõtet, kus on iga puuduse taga konkreetne vastutaja (nii ametid kui ministeeriumid) ja puuduse kõrvaldamiseks vajaliku tegevuse kirjeldus koos tähtaegadega. Alates 2017. aastast on toimunud MKMi eestvedamisel IMO koordinaatsioonikohtumised seotud ministeeriumide vahel ning alates 2020. aastast tegutseb IMO auditi töörühm, mille töö tulemusena on valminud ülevaade 2010. aasta IMO auditis välja toodud murekohtadest koos siseriiklike vastutajatega. Kõik vastutavad ministeeriumid (ennekõike Keskkonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium) ja nende allasutused on IMO auditi töörühma töös osalenud ja vastavalt pingutanud puuduste kõrvaldamiseks. 2021. aastast, mil MKMis loodi meremajandusosakond, on järjepidevamalt läbi viidud mitu koordinaatsiooni ja auditi töörühma kohtumist, kus samamoodi on IMO auditis väljatoodud kitsaskohad läbi arutatud ning 2021. aasta augustis esitati töörühma senise töö põhjal vahearuanne koos vajalike tegevustega majandus- ja taristuministrile ning hiljem ka valitsusele (2-6/2022/641, 27.01.2022).

Ministeeriumite omavahelises koordinaatsioonis on väga olulisel kohal ka IMO tasandi kohtumistel osalemine. Vastutavate ministeeriumide esindajad osalevad IMO komiteede ja alakomiteede kohtumistel ning iga kohtumise järel koostatakse memo, mis edastatakse teistele osapooltele eraldi IMO koordinaatsiooniks loodud listi. Komiteede ning alakomiteede istungitel töötatakse välja IMO erinevaid õigusakte, mida vastav asutus peab menetlema siseriiklikult, kui vastav õigusakt vastu võetakse IMO tasandil. Samuti on kõikidel asutustel juurdepääs IMO delegaatide portaalile, kus on täpne ajakava kavandatavate õigusaktide muudatuste kohta mitme aasta vaates, sh plaanitavate jõustumise tähtaegadega ning ratifitseerimise hetkeseisuga. Seega on kõikidel seotud asutustel detailne info olemas IMO õigusaktide osas ning MKM leiab, et asutustel peaks olema selge arusaam, missuguseid IMO tasandi õigusaktide muudatusi on vaja siseriiklikult menetleda ja missuguses ajaraamis. MKMi hinnangul on murekohaks asjaolu, et IMO regulatsioonide muudatuste menetlemine siseriiklikult pole prioriteet ministeeriumite tööplaanide koostamisel ning seda ei saa paraku MKM koordinaatorina reguleerida.

Soovite ka seisukohti kolmele alljärgnevale küsimusele:

1. Milliste meetmetega kavatseb MKM korraldada IMO auditis toodud märkuste lahendamise? Kas probleemidele leitakse lahendus enne järgmist kohustuslikku IMO auditit?

MKM saab korraldada ainult enda haldusala märkuste lahendamist ning juhtida järjepidevalt tähelepanu koordineerijana teiste asutuste tegematajätmistele. Konkreetse lahenduse 2010. aasta auditi märkustele peab leidma iga vastutav asutus ise, sealjuures leidma rahalised vahendid. Kuid nõustume, et koordinaatorina tuleb MKMil järjepidevalt meelde tuletada IMO tasandi õigusaktide korrektse ja õigeaegse menetluse olulisust. Hetkel on veel keeruline hinnata, kas kõik märkused, mis kuuluvad MKMi pädevusse suudetakse lahendada 2024. aasta kevadel toimuvaks IMO auditiks. Valitsusele esitatud tegevuskava (2-6/2022/64, 27.01.2022) järgi saavad suuremad murekohad lahendatud, kuid selle eelduseks on, et kõik asutused kokkulepetest kinni peavad.

2. Millal valmib 2010. aasta IMO auditi tulemusel soovitatud personalianalüüs?

MKM on ministeeriumi tasandil personalivajadust analüüsinud ning analüüsi tulemus näitab, et vajalik on moodustada eraldi projektmeeskond, kes valmistaks ette erinevate IMO koodeksite tõlkimise MKMi pädevuses olevates teemades. Lisaks on edaspidi täiendavalt vajalik ühe alalise ametikoha loomine, et hoida erinevaid koodekseid ajakohasena. Ajutise projektmeeskonna kokkupanemiseks ja tõlketööde teostamiseks on 2023. aasta riigieelarves vahendid ette nähtud. Jätkuvalt on puudu vahendid alalise ametikoha loomiseks, kuid töötame selle nimel, et vajalikud vahendeid leida. Kuna IMO töös osalevate asutuste töökorraldus, olemasolevad vahendid ning ka personalivajadus olulisel määral varieerub, siis leiame, et mõistlik oleks, et iga asutus hindab ise oma ressursse ja vajadusi, et ülesanded saaksid täidetud.

3. Milliseid samme astub MKM koordineerijana, et tagada IMO konventsioonide ühetaoline menetlemine, ülevõtmine ja tõlkimine?

MKM koos koostööpartneritega pingutab, et leida lahendusi IMO konventsioonide menetlemise kitsaskohtade kõrvaldamiseks. Hetkel on IMO strateegiadokument lisatud Transpordi- ja liikuvuse arengukava 2021-2035 alla kuuluvasse meremajanduse strateegiadokumendi „Meremajanduse valge raamat“¹, mille täitmist hakkab kontrollima loodav merenduse teemakomisjon. Teemakomisjon luuakse 2023. aasta esimeses kvartalis, komisjoni liikmed on veel täpsustamisel. Leiame, et loodav teemakomisjon annab IMO teemadele laiemat kõlapinna ja sätestab ka aruandluskohustuse.

Täiendavalt on MKM läbi viinud IMO tutvustavaid ja konventsioonide ülevõtmisega seotud puudusi käsitlevaid töögrupi kohtumisi seotud asutustega ning plaanis on ka nendega regulaarselt jätkata. Lisaks on MKM läbi viinud koostöös Välisministeeriumiga laiemalt välislepingute menetlemise seminari asutuste üleselt. Muudetud on koordinatsiooni käskkirja, et protsessid oleksid täpsemad ning hetkel on käskkirja muudatused tulenevalt ka IMO strateegiadokumendi valmimist menetluses.

Kaasamise paremaks läbiviimiseks plaanib MKM korraldada iga aasta alguses huvigruppidega IMO tööplaanis olevate teemade tutvustuse, et aegsasti kaasata sektori osapooled võimalikult ulatuslikult IMO õigusaktide väljatöötamisesse. Lisaks plaanib MKM uue mereõiguse revisjoni käigus analüüsida võimalusi erinevate asutuste vastutuse viimist merendusteemadel seaduste tasandile. Revisjoniga on plaanis alustada 2023. aastal.

Siiski ei saa MKM koordinaatorina lõpuni tagada IMO konventsioonide riigiülest ühetaolist menetlemist, ülevõtmist ja tõlkimist, sest iga asutus peab riigis järgima kehtivat välislepingute menetlemise korda, mis tähendab, et asutused planeerivad ka vahendid tõlkimiseks ning tulenevalt merendusspetsiifikast ka merekeeleliseks toimetamiseks, mis täna ei ole kohustuslik, kuid vajalik

¹ Kättesaadav siin: <https://www.mkm.ee/transport-ja-liikuvus/merendus>

suuremate muudatuste menetlemisel. Kuna tegemist on asutuste vaates rahalise kohustusega, siis MKM ei saa neid kohustusi teisele asutusele panna, mistõttu ei saa ka MKM ühetaolist menetlemist, ülevõtmist ja tõlkimist tagada väljaspool MKMi haldusala.

Täname Riigikontrolli märkuste eest ning oleme igati valmis võõrustama Riigikontrolli esindajad IMO koordineerimise ja auditi töörühma kohtumistel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Riina Sikkut
majandus- ja taristuminister

Jaak Viilipus
625 6491 Jaak.Viilipus@mkm.ee